

**آیین نامه و شیوه نامه ارائه آموزش ترکیبی در
دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد**

تیر ماه ۱۴۰۲

**کارگروه تخصصی توسعه آموزش و فناوری های
نوین ارتقاء یادگیری
مرکز آموزش مجازی**

تیم مشاور و ارزیاب **Error! Bookmark not defined.**

تدوین **Error! Bookmark not defined.**

پیشگفتار ۳

تعاریف ۴

تناسب شیوه نامه با اسناد یا آئین نامه های بالادستی در حوزه آموزش ترکیبی ۴

نحوه ارائه آموزش ترکیبی ۵

ارزشیابی آموزش ترکیبی ۷

تدوین شده توسط اعضای کارگروه دانشگاهی توسعه آموزش و فناوری های نوین ارتقای یادگیری دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد

- دکتر شهرام طهماسبیان، رئیس کارگروه دانشگاهی، رئیس دانشکده فناوری نوین
- دکتر عظیمه دانش، دبیر کارگروه دانشگاهی، عضو هیات علمی مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی

تدوین شده در کارگروه کلان منطقه ۷

پیشگفتار

با توجه به اقداماتی که تاکنون برای توسعه زیرساخت ها و الزامات آموزش به صورت الکترونیکی صورت گرفته است و همچنین با برطرف شدن محدودیت های حضور فیزیکی دانشجویان به دلیل شرایط ناشی از پاندمی کرونا، امکان ارائه آموزش ترکیبی با کیفیت قابل قبول در سطح دانشگاه میسر شده است. در آموزش ترکیبی، از امکانات و مزایای آموزش مجازی به عنوان مکمل و بازوی کمکی آموزش حضوری استفاده می شود. هدف از اجرای آموزش ترکیبی در دانشگاه تقویت کیفیت و انعطاف پذیری فرایند آموزش-یادگیری و بکارگیری فناوری های موجود در بدنه آموزشی دانشگاه است.

عوامل مختلفی ضرورت پیاده سازی آموزش ترکیبی در دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد را توجیه می کنند که در ادامه به برخی از این عوامل اشاره شده است:

- وجود زیرساخت ها، سخت افزارها و نرم افزارهای مورد نیاز جهت ارائه آموزش ترکیبی در دانشگاه
- صرف هزینه قابل توجه دانشگاه برای خریداری سرویس اشتراک نرم افزار اسکای روم و سامانه نوید [\(پیوست شماره ۱\)](#)
- مصوبات متعدد شورای عالی آموزش مجازی وزارت بهداشت مبنی بر تقویت استفاده از آموزش مجازی به عنوان روش تدریس مکمل در آموزشهای حضوری
- نقش مهم شاخص های ارائه دروس به صورت ترکیبی در رتبه دانشگاه در پایش های ۶ ماهه مراکز آموزش مجازی دانشگاه های علوم پزشکی کشور که توسط شورای عالی آموزش مجازی انجام می شود.
- نقش مهم شاخص های ارائه دروس به صورت ترکیبی در اعتبار بخشی مرکز آموزش مجازی دانشگاه برای کسب رتبه معتبر.
- تخصیص ۲۰ درصد امتیاز به شاخص مرتبط با ارائه دروس بصورت ترکیبی در شاخص های کارگروه تخصصی توسعه آموزش و فناوری های نوین ارتقاء یادگیری در طرح عدالت، تعالی و بهره وری در آموزش علوم پزشکی [\(پیوست شماره ۲\)](#)
- تاکید بر توسعه آموزش های ترکیبی به عنوان راهبرد دوم برای هدف کلان ۷ طرح تعالی و عدالت نظام سلامت (توسعه کمی و کیفی مراکز دانشگاهی و بومی گزینی با هدف استقرار عدالت آموزشی و توجه به مناطق کمتر برخوردار) [\(پیوست شماره ۳\)](#)

تعاریف

آموزش حضوری: منظور از آموزش حضوری در این شیوه نامه، آموزش به صورت چهره به چهره در کلاس درس، آزمایشگاه، مرکز مهارتی و یا فیلدهای بالینی و سرپایی است.

آموزش مجازی: منظور از آموزش مجازی در این شیوه نامه ارائه آموزش صرفاً به دو شیوه آنلاین همزمان و آنلاین غیرهمزمان است.

آموزش آنلاین همزمان^۱: منظور از آموزش آنلاین همزمان در این شیوه نامه ارائه آموزش از طریق برگزاری کلاس آنلاین در بستر نرم افزارهای ادوپی کانکت و اسکای روم است.

آموزش آنلاین غیرهمزمان^۲: منظور از آموزش آنلاین غیرهمزمان در این شیوه نامه ارائه آموزش از طریق بارگذاری منابع و محتوا، تعامل با دانشجو و ایجاد فعالیت های یادگیری (تکلیف، آزمون، گفتگو و پیام) در سامانه یادگیری دانشگاهی نوید است.

آموزش ترکیبی^۳: منظور از آموزش ترکیبی در این شیوه نامه، رویکرد آموزشی تسهیل شده با وب^۴ است که در آن علاوه بر ارائه دروس به صورت حضوری، از سامانه نوید نیز به عنوان یک ابزار کمک آموزشی استفاده می شود.

تناسب شیوه نامه با اسناد یا آئین نامه های بالادستی در حوزه آموزش ترکیبی

به منظور تدوین شیوه نامه حاضر اسناد بالادستی به شرح زیر مورد استفاده قرار گرفته اند:

۱. آیین نامه آموزش ترکیبی در دوره های دکترای عمومی (پزشکی، داروسازی و دندانپزشکی)

(پیوست شماره ۴) مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۹۵/۲/۹.

۲. آیین نامه آموزش ترکیبی در مقاطع مختلف تحصیلی رشته های علوم پزشکی، مصوبه شصت و ششمین

جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۹۶/۳/۱۶ (پیوست شماره ۵).

۳. الزامات ارائه دروس به صورت مجازی ارائه شده شورای عالی آموزش مجازی معاونت آموزشی وزارت بهداشت

(پیوست شماره ۶)

-
۱. Synchronous online education
 ۲. Asynchronous online education
 ۳. Blended Learning
 ۴. web-facilitated education

۴. مصوبه جلسه ۴۲۲ شورای آموزشی دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد (پیوست شماره ۷)، مبنی بر الزام بارگذاری طرح دوره طبق فرمت مشخص در سامانه نوید و رعایت الزامات ارائه دروس به صورت مجازی

نحوه ارائه آموزش ترکیبی

ماده ۱. ارائه آموزش به صورت ترکیبی "طبق تعریف ارائه شده از آموزش ترکیبی در این شیوه نامه" در دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد الزامی است.

تبصره ۱: در شرایط بحرانی نظیر تعلیق حضور دانشجویان در دانشگاه بعثت بحران بیماری کرونا، با صلاحدید شورای آموزشی دانشگاه، ارائه آموزش ترکیبی می تواند به صورت موقت و تا زمان تعیین شده توسط این شورا به آموزش مجازی تغییر کند.

ماده ۲: استفاده از سامانه یادگیری دانشگاهی نوید به عنوان یک ابزار کمک آموزشی برای کلیه دروس حضوری (نظری، عملی، کارآموزی و آزمایشگاهی) ضروری است.

ماده ۳: منابع و فایل هایی که در آموزش حضوری تدریس شده اند باید از طریق بارگذاری در سامانه نوید در اختیار دانشجویان قرار بگیرند.

تبصره ۱: منابع و فایل ها می تواند شامل معرفی مشخصات کتاب مرجع، فایل یا لینک کتاب الکترونیکی، فایل یا لینک مقاله، جزوه، پادکست صوتی، صدای همزمان شده با اسلایدها، مولتی مدیا و تصاویر کلینیکی و پاراکلینیکی بی نام باشد.^۵

تبصره ۲: منابع و فایل ها باید به ترتیب روند آموزشی درس (به ترتیب جلسات ذکر شده در طرح دوره) در سامانه نوید بارگذاری شوند. بدین صورت که فایل های هر جلسه در اولین فرصت بعد از برگزاری جلسه در سامانه نوید بارگذاری شود. در صورت صلاحدید مدرس می تواند فایل های هر جلسه را قبل از شروع جلسه حضوری به منظور فراهم کردن امکان مرور قبل از کلاس برای دانشجویان بارگذاری کند.

تبصره ۳: تعداد منابع و فایل ها باید متناسب با تعداد واحد درسی و پوشش دهنده اهداف آن جلسه باشد.^۶

^۵ در مقاطع under graduate مانند کارشناسی و دکتری عمومی توضیحات استاد عامل اصلی یادگیری است و باید محتواهای مولتی مدیا و اسلایدهای همزمان با صدای استاد بیشتر ارائه شود. ولی در مقاطع تحصیلات تکمیلی مانند دکتری تخصصی PhD می توان با معرفی کتاب درسی مرجع و ایجاد تعامل با پاسخ به سوالات و بازخورد به تکالیف یادگیری دانشجو را تضمین کرد.

^۶ تعداد زیاد محتوا دلیل کیفیت بالای تدریس نیست. به عنوان مثال ممکن است در یک درس در مقطع دکتری تخصصی PhD تنها با معرفی کتاب مرجع در قسمت محتوا و با ارائه تکالیف تحلیلی بالاترین میزان یادگیری را حاصل کند در صورتی که تنها یک محتوا داشته است.

تبصره ۴: در صورت تولید محتوای الکترونیکی چند رسانه ای لازم است استانداردهای محتواهای الکترونیکی رعایت شده و فایل ها از کیفیت صدا و تصویر مناسبی برخوردار باشند. اعضای هیات علمی می توانند برای طراحی آموزشی اثربخش از راهنمای تهیه محتوای آموزشی چندرسانه ای ارائه شده توسط مرکز آموزش مجازی (پیوست شماره ۸) کمک بگیرند.

ماده ۴: بارگذاری فعالیت های یادگیری (تکلیف یا آزمون یا گفتگو یا پیام) در سامانه نوید برای درس حضوری ضروری است.

تبصره ۱: تعداد فعالیت های یادگیری باید متناسب با نوع درس، تعداد واحد درس و مقطع تحصیلی باشد.

تبصره ۲: در مورد تعداد تکالیف درسی، بهتر است به ازای هر واحد درسی، ۲ تکلیف ارائه شود.

تبصره ۳: تکلیف بدون بازخورد یا نمره به دانشجویان قابل قبول نیست و مدرس باید در بازه زمانی قابل قبول (۷ تا ۱۰ روز) به تکالیف پاسخ یا نمره دهد.

ماده ۵: کلیه اعضای هیات علمی برای ارائه آموزش ترکیبی باید فرم طرح دوره را تکمیل نمایند.

تبصره ۲: الزامی است طرح دوره بعد از طی فرایند تایید، توسط مسئول درس در سامانه نوید بارگذاری شود.

ماده ۶: امکان برگزاری دروس نظری پایه و تخصصی به صورت صرفاً مجازی (آنلاین همزمان و غیرهمزمان) تا سقف چهار هفدهم از ساعات درس (معادل ۲۵ درصد) با تایید گروه آموزشی در دانشکده وجود دارد اما این امر الزامی نیست. چنانچه استاد مسئول درس متقاضی ارائه حجم بیشتری از درس به صورت صرفاً مجازی است (تا سقف ۶۰ درصد ساعات درس) بایستی موضوع برای اجرا در هر نیمسال تحصیلی پس از تایید در شورای آموزشی دانشکده به تصویب شورای آموزشی دانشکده نیز برسد.

تبصره ۱: تنها بستر نرم افزاری مورد تایید دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد جهت ارائه آموزش همزمان (برگزاری کلاس آنلاین)، نرم افزارهای ادوبی کانکت و اسکای روم هستند. لذا فعالیت های انجام شده در سایر نرم افزارهای مشابه مورد تایید دانشگاه نیست و به عنوان عملکرد آموزشی مدرسین محسوب نمی شود.

تبصره ۲: به منظور ثبت عملکرد استاد در برگزاری کلاس آنلاین، ضروری است عنوان و تاریخ کلاس برگزار شده در سربرگ "محتواها و منابع" و یا سربرگ "کلاس ها" در سامانه نوید ثبت شود.

تبصره ۳: منابع و فایل هایی که در کلاس آنلاین تدریس شده اند باید از طریق بارگذاری در سامانه نوید در اختیار دانشجویان قرار بگیرند.

تبصره ۴: در حال حاضر، تنها بستر نرم افزاری مورد تایید دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد جهت ارائه آموزش غیرهمزمان (به اشتراک گذاری منابع و مواد آموزشی، گفتگوها و مباحث مرتبط با درس) سامانه نوید است. لذا فعالیت های مشابه انجام شده در سایر نرم افزارها نظیر شبکه های اجتماعی مورد تایید دانشگاه نیست و بعنوان عملکرد آموزشی مدرسین محسوب نمی شود.

ارزشیابی آموزش ترکیبی

ماده ۱: ارزشیابی تمام جوانب دروس به شیوه ترکیبی بر اساس ساز و کار تصویب شده در مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه انجام خواهد شد.

ماده ۲: با توجه به ابلاغ اسناد بالادستی و وظیفه محوله به مرکز آموزش مجازی، این مرکز متناسب با نیاز خود ارزشیابی های در سطح دانشگاه و در زمینه های مختلف مرتبط با دروس ترکیبی انجام خواهد داد و نتایج را به واحدهای ذینفع در دانشگاه انتشار خواهد داد.